

Lude / lutikka

Seinälude (*Cimex lectularius*) on asunnossa esiintyvä syöpäläinen, joka imee ravinnokseen nisäkkäistä verta. Luteet lähes hävisivät Suomesta 1950-luvun jälkeen tehokkaiden torjunta-aineiden ja hygieniatason kohoamisen myötä. Ludehavaintojen määrä on selvästi lisääntynyt pääkaupunkiseudulla viime vuosina. Merkittävimpänä tekijänä siihen pidetään ulkomaan matkailun / kontaktien lisääntymistä. Luteet tulevat asuntoihin yleensä vaatteiden, matkalaukkujen tai huonekalujen mukana.

Aikuinen lude on noin 5 mm pitkä. Aluksi luteet ovat litteän soikion muotoisia ja vaaleanruskeita, mutta muuttuvat pyöreämmiksi ja tummanpunertaviksi syötyään. Luteella ei ole siipiä.

Asunnon lämpötila säätelee luteiden kasvua ja kehitystä. Naaraat munivat vain muutaman munan kerrallaan, mutta hyvissä olosuhteissa päivittäin. Munien kuoriutuminen tapahtuu huoneenlämmössä jopa 4-5 päivässä, mutta viileässä kehitys hidastuu ja voi vaatia useita kuukausia. Aikuinen lude selviää huoneenlämmössä pari kuukautta ilman ateriaa, mutta n. 13 °C:ssa se selviää jopa vuoden.

Luteet liikkuvat öisin, päivisin ne piileskelevät mm. patjojen saumoissa, seinänraoissa ja lattialistojen alla. Luteiden jälkiä ovat pienet mustat ulostepisteet patjassa ja veritaplät lakanoissa. Luteet imevät yleensä aamuyöllä verta nukkuvasta ihmisestä. Luteen purema ei satu, sillä lude erittää syljen kautta puuduttavaa ainetta puremakohtaan. Ensimmäisillä puremakerroilla ei välttämättä tule mitakaan reaktioita, mutta myöhemmin puremakohtiin usein tulee kutinaa ja paukamia. Ihmisten ihoreaktiot puremiin vaihtelevat paljon. Luteet levittävät kirjallisuuden mukaan harvoin tauteja ihmisiin (toisin kuin punkit).

Ohjeita siihen miten toimia, jos vieraillet asunnossa tai muussa tilassa missä epäillä esiintyvän luteita:

Luteet liikkuvat vain öisin, joten luteiden siirtyminen vierailijan tavaroihin tapahtuu pääsääntöisesti yöpymisen yhteydessä. On epätodennäköistä, että kovilla pinnoilla esimerkiksi puu- ja muovituolilla tai pöydällä on luteita. Älä aseta mukana olevia tavaroitasi esimerkiksi vuoteen tai lemmikkieläimen nukkumapaikan läheisyyteen.

Ravistele huolellisesti mukanasasi olevat vaatteet ja niiden taitokset sekä muut tavarat ennen kotiinpaluuta.

Luteet tuhoutuvat:

- + 60 °C:ssa (pesu)
- + 55 °C:ssa 10 h (sauna). Lämmitä sauna ensin yli 55 °C:een ja sen jälkeen laita matkalaukku tms. ylimmälle lauteelle. Avaa laukku tms. vasta muutaman tunnin jälkeen ja anna niiden olla saunassa vähintään 10 h +55 °C:ssa. (huom. muista paloturvallisuus!)
- - 18 °C:ssa 2 h (pakkanen / pakastin)

Mikäli asunnossa tai tilassa on luteita:

Ota välittömästi yhteyttä kiinteistön omistajaan /asuntoyhtiösi isännöitsijään.

Isännöitsijä tilaa ammattilaisen arvioimaan tilanteen ja suorittamaan tarvittavat toimenpiteet.

Tuholaistorjunta-ammattilaisen ohjeita tulee tarkoin noudattaa niin tavaroiden kuin torjunta-aineiden varoaikojen suhteen.

Kiinteistön omistajan tulee tiedottaa rakennuksen käyttäjiä.

Luteet voivat siirtyä kerros- ja rivitaloissa mm. erilaisten läpivientien tai rakojen sekä ilmastointikanavien kautta toisiin asuntoihin ja täten ongelma taloyhtiössä laajenee.

Pääsääntöisesti luteiden hävittämiseksi tarvitaan useita myrkytyskertoja. Lisäksi on tarpeen käyttää muita torjuntamenetelmiä esim. kuuma- tai kylmäkäsitely, mekaaninen menetelmä (imurointi).

Asukkaan tai asukkaiden omilla toimenpiteillä esim. perusteellisella siivouksella luteiden määrän voi saada hallintaan, mutta ammattilaiskäsitely tarvitaan ongelman poistamiseksi.

Mikäli kodissasi on luteita, älä vie sänkyä, matkalaukkuja tai kalusteita kierrätykseen!

Pakkaa hävitettävät tavarat tiiviisti ennen asunnosta poisvientä. Älä jätä sänkyä tai sohvaa tms. taloyhtiön jätekatokseen. Tarvittaessa laita varoituslappu tai vastaava tavaroihin.

Lisätietoja asiasta:

Espoon seudun ympäristöterveys

asiakaspalvelu ma - pe klo 8.30 - 12

puh. 09 816 23900